

Ferieafvikling 2017

Hanne Lindhard: uge 27, 28.

Maya Bojesen: uge 29, 30, 31.

Lene Baarts: uge 27, 29, 30. Vil grundet kursus i uge 28 kun være begrænset tilgængelig på telefonen.

INDHOLD:

Ferieafvikling 2017 1

FÆLLES 1

Æblevikler 1

Svampesprøjtninger 2

KONVENTIONELT 3

Skurv 3

Bladviklere 4

Spindemider (Rødt spind) 4

Midler mod spindemider 5

Husk datoerne 5

Bladgødkning 5

Bladgødkning - Calcium 6

Ukrudt 6

Clara Frijs - udtynding 7

Æbler - udtynding 8

Ekstra gødning 8

Væksthæmning 9

Ansøgningsrunde om tilskud til prydplante og frugt- og grøntprojekter 10

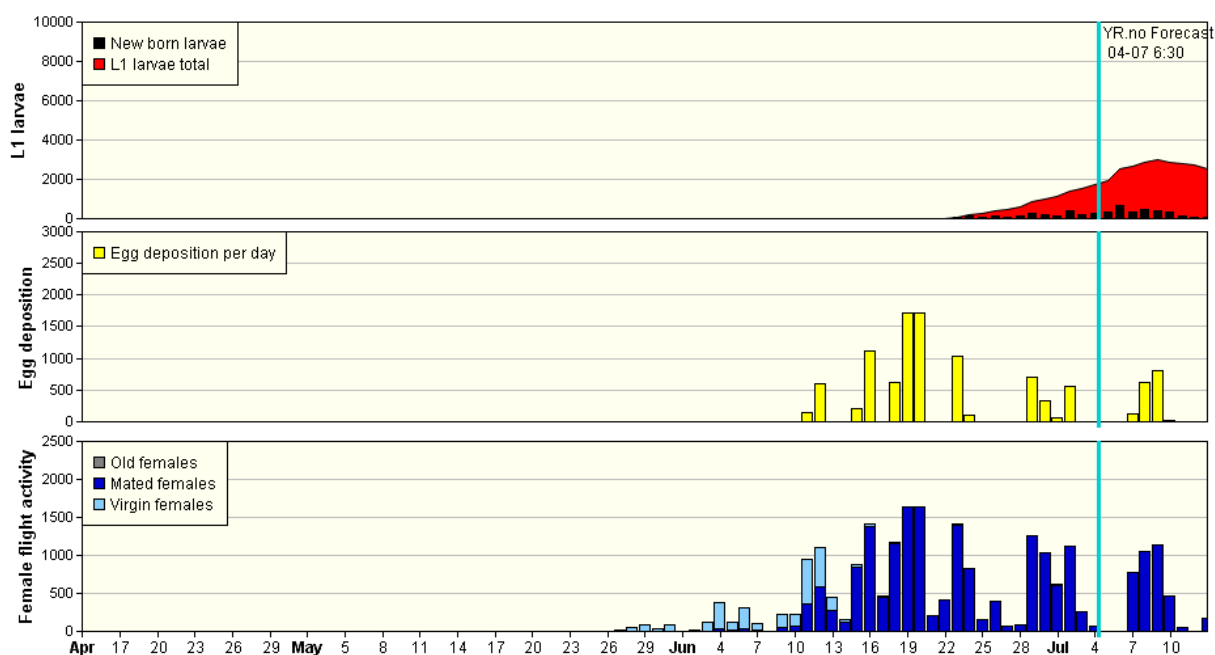
Ændret bekendtgørelse for føring og indberetning af sprøjtejournaler 10

FÆLLES

Æblevikler

- Madex er førstevalg til bekæmpelse af æblevikler og bruges, når æggene klækker. Der bruges 50 ml/ha i hver behandling og der behandles ca hver 7. dag i den periode hvor æggene klækker.
- Kraftig regn, når æggene klækker, mindsker larvernes succesrate. Derfor må vejruddsigten indgå i vurderingen af behov/tidspunkt for behandling.
- Madex kan blandes med det meste. Dog må

RIMpro-Cydia location Aarslev Imetos M24 - 2017

Æblevikler. Varsling i RIMpro på Årslev med biofix sat til 24.05.2017 viser, at nu er der for alvor gang i klækningen af æg.

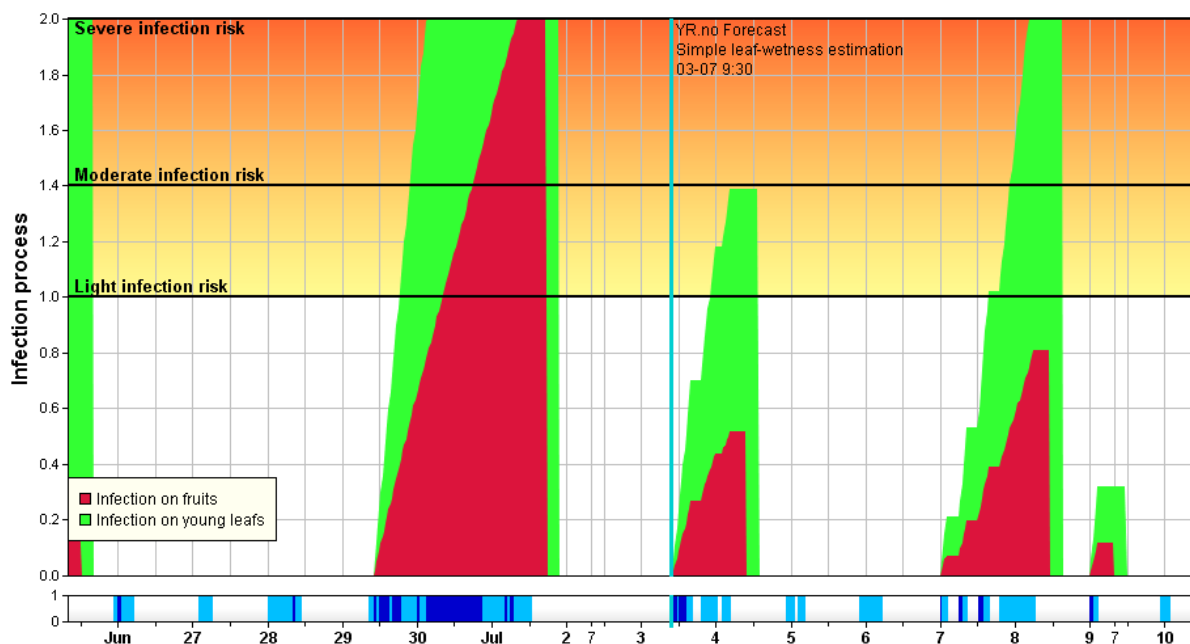
Madex ikke blandes med midler, der indeholder kobber eller midler med lave- eller høje pH-værdier. pH i opløsningen bør være mellem pH 6-8. Madex må ikke blandes med pH sænkende produkter, altså heller ikke MAP.

- Feromonforvirring: Nogle år og på nogle lokaliteter kan trykket af æblevikler være så stort, at det på trods af opsætning af feromonforvirring kan være nødvendigt at behandle med Madex. Marc Trapman mener, der ikke er nogen klar skadetærskel og at der i den første/anden uge af flyvningen kan være store fangster uden at der bliver skade, men derefter skal man ved fangst på 5 (eller mere) om ugen i hver fælde være klar over at feromonforvirring alene ikke er tilstrækkeligt til at bekæmpe æblevikler.

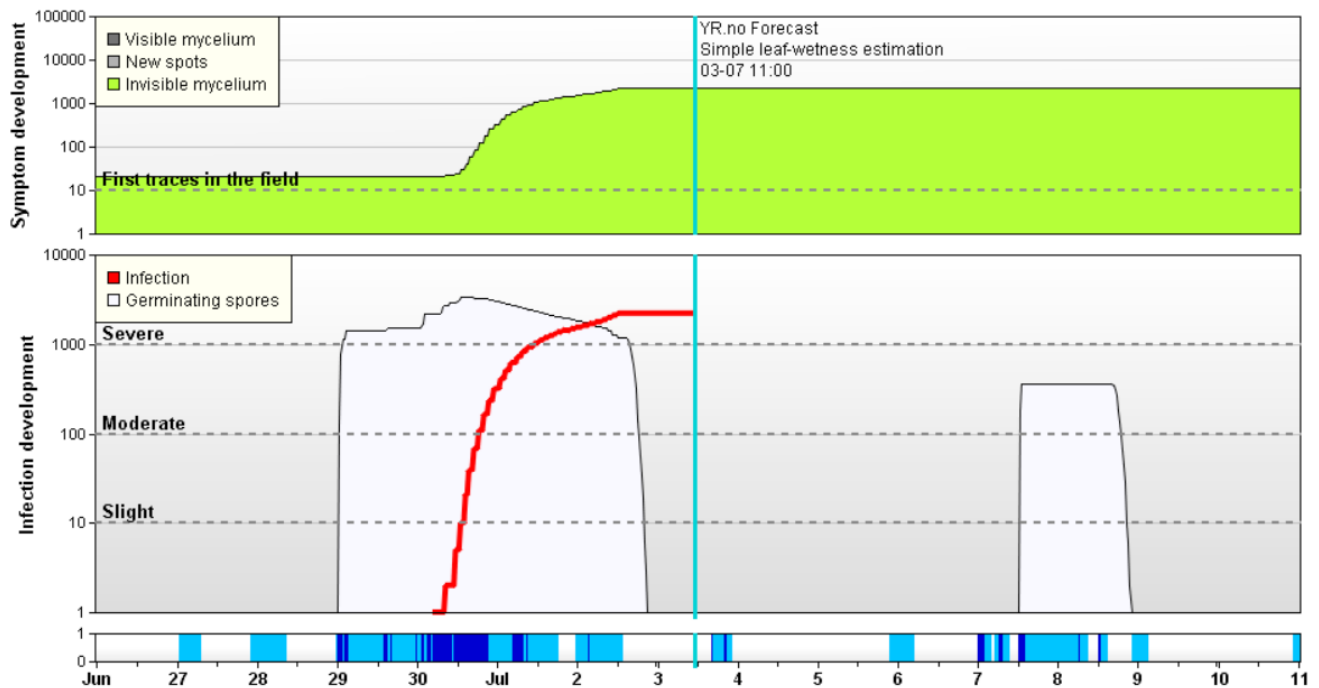
Svampesprøjtninger

- Afhængig af lokalitet kom der mere eller mindre regn i sidste uge.
- Husk at de regelmæssige sprøjtninger mod skurv i løbet af sommeren vil have sideeffekt på sodplet. Der er fare for infektioner af sodplet, når der er lange fugtige perioder og hvor frugten er våd i én til flere dage. Det er typisk de samme perioder, hvor der er fare for skurvinfektioner på frugten.

RIMpro-Venturia location: Aarslev Imetos M24 - 2017

Varsling af skurv i RIMpro på Årslev i sidste uge viser, at der var fare for infektion på både blade og frugter.

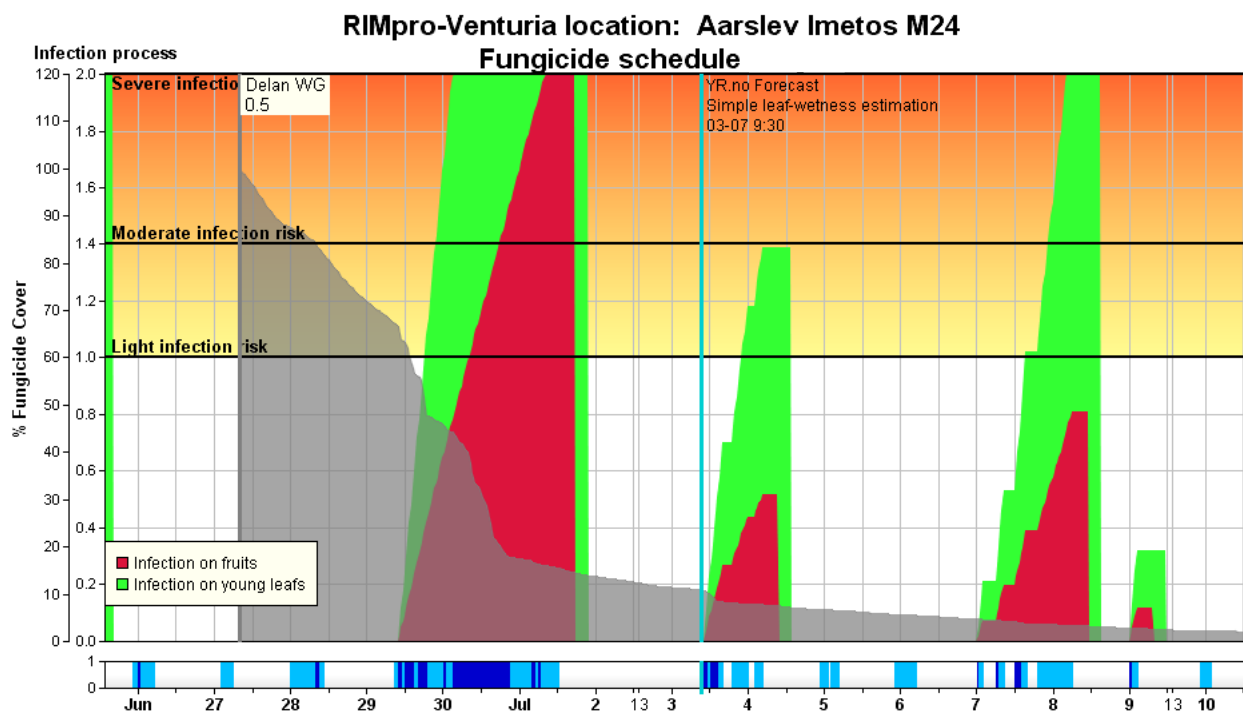

Sodplet. Der er fare for infektioner af sodplet, når der er lange fugtige perioder og hvor frugten er våd i én til flere dage.

KONVENTIONELT

Skurv

- Afhængig af lokalitet kom der mere eller mindre regn i sidste uge. Et middel som Delan kan man ikke gå ud fra holder til mere end omkring 30 mm, mens Merpan og mancozeb-midlerne holder til omkring 20 mm.
- På lokaliteter, hvor man var så heldig at få meget regn i sidste uge, bør der dækkes igen inden næste regnvejrperiode. I sorter som plukkes sent og som er modtagelige for skurv (Jonagold, Bellida, Mutsu m.fl.) er dette meget vigtigt.

Varsling af skurv i RIMpro på Årslev med en Delan sprøjtning lagt ind 27. juni. Efter ca 23 mm regn de efterfølgende dage er der ikke tilstrækkeligt middel tilbage på bladene til at dækningen er god nok ved næste regnvej.

Bladviklere

- Sørg for at have Steward og/eller Turex hjemme for behandling mod laverne af sene viklere. Ørentvist er ude nu og spiser bladlus og blodlus med mere. Steward er desværre hård ved ørentvist og andre nyttedyr, mens Turex er harmløst for nyttedyr.
- Bekæmpelse med Steward eller Turex skal ske ca 2-3 uger efter fangst afhængig af hvor høj temperaturen er i perioden efter sværmning/æglægningen. Ved temperaturer godt over 20 grader forventes at der skal behandles efter ca. 2-2½ uge, i køligere vejr går der op til 3 uger efter fangst.
- Jo mindre larverne er, jo bedre effekt af bekæmpelsesmidlet.
- De avlere, som har et smittetryk af Frugtskrælvikler (*Adoxophyes orana*) kan bruge Capex. Midlet forhandles af Borregård. Capex virker ene og alene på Frugtskrælvikleren.
- Husk at feromonforvirring Isomate ikke virker på Rød Knopvikler og Grå Knopvikler. Så trods feromonforvirring skal der behandles mod disse to arter, hvis der er fangst over skadetærskel.
- Hækvikler (*Archips rosana*): Æggene, som lægges i løbet af sommeren, klækker først til næste forår. Det vil sige, larver af denne art ikke vil føre til sene viklerskader og der er ikke grund til specifik bekæmpelse af denne art i løbet af sommeren.

Spindemider (Rødt spind)

- Nissorun: Virkning på æg, larver og nymfer. Dræber ikke de voksne spindemider, men æggene udvikles ikke, hvis hunnerne har været i kontakt med midlet. Kun 1 behandling pr år.
- Milbeknock: Virkning på alle udviklingsstadierne fra æg til voksen. Virkningen fremkommer både ved kontakt og indtagelse. Midlet er farligt for bier. Rovmider påvirkes desværre væsentligt ved behandling med Milbeknock. Højst 2 behandlinger pr år.

- Som skrevet i foregående nyhedsbreve må restlagre af Danitron bruges. I nyplanter hvor det ikke betyder noget med pesticidrester kan **en blanding af Nissorun og Danitron** bruges og vil give god bekæmpelse, hvis man er skeptisk til effekten af Nissorun alene.
- En vigtig pointe når det gælder at komme spindemiderne til livs er at give gode vilkår for rovmidlerne: minimér brugen af pyrethroider, undgå svovl i høj dosering (over 4 kg/ha pr sprøjtning), begræns brugen af mancozeb-midlerne.
- Sørg for **god dækning** når der behandles mod spindemider. Hvor det er overkommeligt kan der med fordel køres i begge retninger i rækken for at undgå steder i træet, hvor man ikke får dækket.

Angreb af spindemider er ofte begrænset til mindre arealer, og lokaliserer man området, kan man nøjes med at behandle det angrebne areal. Discovery og Aroma er sorter som spindemiderne godt kan lide. Angreb skal helst opdages før bladene tager skade som vist her.

Midler mod spindemider - vær obs på status

- Apollo 50 SC: der har været anvendelses- og opbevaringsforbud siden 1. juli 2015.
- Danitron 5 SC: Restlagre med registreringsnummer 509-5 må anvendes i henhold til det der står på etiketten. Midlet forventes ikke genansøgt af firmaet, og der vil på et tidspunkt blive fastsat en forbudsdato for anvendelse og opbevaring.
- Nissorun 250 SC: Kun Nissorun 250 SC med reg.nr. 561-6 er godkendt.
- Milbeknock: Der har været flere registreringsnumre på Milbeknock men det er kun Milbeknock med reg.nr. 632-5 der er godkendt.

Husk datoerne

- Pomoxon med reg. nr 96-4 kom på forbudslisten pr 1. juli 2017. Så her er der nu opbevarings- og anvendelsesforbud.
- Merpan 80 WG: Dispensationen gælder i perioderne: 1. april-28. juli 2017 og 15. august-12. december 2017. Fra den 28. juli til den 14. august er det ikke tilladt at anvende Merpan, men det må godt besiddes.

Bladgødskning

- Monoammoniumfosfat 12-27-0 (MAP) tilsættes for at sænke pH i sprøjtevæsken, og samtidig tilføres lidt fosfor. NB! Ved blanding med Madex skal pH i opløsningen være mellem pH 6-8, så bland ikke Madex i sammen med pH sænkende produkter hvis det resulterer i at pH bliver under 6.
- Vær forsigtig med bladgødskning på dunet frugt, især når temperaturen er over 23°C i plantagen.

- Bladgødskning på glat frugt:

Glat frugt – 1. sprøjtning	Kvælstof	Urea	1-2	kg
	Mangan	YaraVita Mantrac Pro	0,75	ltr.
	Zink	YaraVita Zintrac	0,15	ltr.
Glat frugt – 2. sprøjtning	Kvælstof	Urea	1-2	kg
	Magnesium	Bittersalt	7	kg
	Bor	Solubor	1	kg
Glat frugt – 1 måned før høst	Calcium	Hyppige behandlinger med 4 kg calciumchlorid + 0,5 l Aminosol + 0,25 l Mantrac + 0,1 l Zintrac		

Bladgødskning - Calcium

- Husk at **frugter som sidder på træer med lille frugtbelastning vil være ekstra udsatte for priksyge/dårlig holdbarhed** fordi frugten på træer med lille frugtbelastning vil have tendens til at blive (for) stor og fordi der er konkurrence fra skuddene om calcium og skudvæksten i træer med lille frugtbelastning vil ofte være større.
- I pærerne anbefales det at calcium-sprøjte Lucas for at undgå priksyge. Clara Frijs og andre sorter kan med fordel behandles for at forbedre kvaliteten/holdbarheden.
- Når frugten bliver glat bruges kalksalpeter/Calcinit 6 kg/ha, hvis der også er behov for kvælstof (lyse blade/svag vækst).
- Når frugterne er helt glatte (også de sidste i klaserne!) kan følgende blanding bruges. Den giver både god tilførsel af calcium og tilfører også mikronæringsstoffer:
- **Calciumklorid 5-6 kg/ha + Aminosol 0,5 l/ha + Mantrac 0,25 l/ha + Zintrac 0,1 l/ha**
- NB! Brug kun 5-6 kg/ha calciumklorid op til 22°C. Ved 22-27°C bruges max 4 kg/ha.
- Gå altid ned til 3-4 kg/ha calciumklorid i Mutsu/Boskoop.
- Aminosol må ikke bruges på dunet frugt i æbler pga fare for skrub. Men husk ellers at bruge Aminosol i denne blanding, da det er dette, som gør blandingen "blød" og let optagelig samt forhindrer svidningsskader, som tidligere sås ved brug af ren calciumklorid.
- Bland ikke calcium med produkter som indeholder sulfat eller fosfor, som f.eks. bittersalt, MAP, MKP m.m.
- De nævnte produkter/blandingen er blot et forslag. Hvis man har gode erfaringer med at bruge et bestemt produkt er der intet i vejen for at fortsætte med samme produkt.

Ukrudt

- Nu er det sidste udkald hvis man vil bruge Round-up inden saftstrømmen vender! Dette forhindrer imidlertid ikke ukrudt i at fremspire de næste par måneder. Blandt andet hanespore, der er blevet et problemukrudt de senere år, er spiret frem nu.
- En strategi mod hanespore kan være at lave pletbehandling med Focus Ultra i juli. Vi har ikke erfaring med dette i praksis da det blot er anden vækstsæson, at midlet er godkendt i kernefrugt.

- Focus Ultra er et græs-herbicid som dog kun har svag effekt på enårig rapgræs. Doseringen ligger på 1-2 l/ha (behandlet areal!). Effekten af Focus Ultra forbedres ved tilsætning af DASH 0,5 l/ha.

Hanespore sidst i juni. Som med så mange andre ukrudtsmidler, har størrelsen på ukrudtet noget at sige for effekten af ukrudtsmidlet. Hanesporen her på billedet er nok noget af det største, der bør behandles når der bruges Focus Ultra, og der må ikke spares på doseringen.

Clara Frijs - udtynding

- Udtynd efter at lande på et antal på mellem 90 - 110 frugter pr meter træække. Det vil sige, at hvor Clara Frijs står med 100 cm (1 meter) mellem træerne, kan hvert træ bære ca. 100 frugter. Er der stor rækkeafstand kan der hænge 10-15 % mere på træerne.
- Jo tidligere der udtyndes, jo flere frugter kan der sidde tilbage for at nå samme frugtstørrelse.
- Hvor meget et træ helt præcist kan bære afhænger også af træets kondition: Et kraftigt træ eller gren kan bære mere frugt end et svagt træ/gren. Hvis frugterne er ujævnt fordelt i træet eller på en gren, kan man - der hvor der er frugt på - lade dem hænge lidt tættere. De steder i træet, hvor der ikke er frugt på, vil nemlig producere tilstrækkeligt til at der alligevel opnås en god størrelse.
- Fjern først de frugter som har haglskade, tægestik, viklergnav eller anden skade. Fjern dernæst de mindste frugter (tit yderst i spidsen af nedhængende grene) og dem som sidder i skyggen på undersiden af grenene. Fjern så vidt muligt kun frugter - blade og vækstpunkter må ikke fjernes.
- Frugter på nedhængende grene vil ofte have svært ved at nå en god frugtstørrelse. Nedhængende grene med alt for meget frugt klippes op til det antal klynger grenen kan bære igennem.

Dårlig befrugtning. Nogle steder er de små frugter i Clara Frijs nemme at skubbe af. Ved gennemskæring ses det, at kernehuset ikke er fyldt med gode kerner og at frugten vokser mest i den side, hvor der sidder en kerne.

Udtyndingsbehov i Clara Frijs. Hvis der på nuværende tidspunkt sidder frugter i klumper, er man nødt til at udtynde. Her fra lokalitet på Fyn sidste uge.

Æbler - udtynding

- Start med de sorter, som har sværest ved at nå frugtstørrelse og dækfarve, for eksempel Sunrise, Elstar, Junami, Gala etc. Dernæst kan man følge tommelfingerreglen om, at "det som høstes først, skal tyndes først".
- Selvom der generelt ikke ser ud til at være mange Elstar i parcellen, så skal de enkelttræer, som står med alt for mange frugter jo håndudtyndes alligevel.
- Hvis der er mange svage grene med meget frugt på i toppen af træet kan man tage 1-2 grene ud her, eller man kan rive sidegrene af således at der opnås en ensretning af grenen.
- Hvis der er tæt i vinduesområdet kan der tages 1-2 grene ud her for at give lys til bundgrenene. På bundgrenene kan svage sidegrene fjernes dvs. der opnås en ensretning af bundgrenene. Dette er en hurtig måde at udtynde på, men må ikke betragtes som en egentlig formning/beskæring af træet og bør ikke overdrives (fjern ikke grene både i toppen, i vinduet og på bundgrenene).
- Der må godt være lidt flere frugter på bundgrene og stærke grene end på svage grene og grene, som er meget nedhængende.
- Discovery drysser indtil frugten er rimeligt stor, og sorten ser ud til at have et stort frugtfald i år, så hold igen med udtynding i her.
- Sorter som har det med at blive for store, for eksempel Jonagored og Bellida udtyndes til allersidst hvis der overhovedet er behov for det. I sorter, som har tendens til at skubbe hinanden af i klyngen, fjernes frugter så der er plads til resten af frugterne i klyngen. Det gælder blandt andet i Aroma, Gråsten og andre kortstilkede sorter.

Ekstra gødning

- Generelt afhænger behov og mængde af, hvor meget der blev givet i forårstildelingen, om der blev suppleret med gødning lige før blomstring, om der er blevet rodbeskåret og af vækstniveauet nu, og omfanget af frostskaide spiller også ind.
- Er der brug for kalium OG kvælstof kan man bruge kalisalpeter på jorden eller i gødevandet, eller salpetersyre +svovlsur kali i gødevandet (så N og K kan reguleres præcist efter behov).
- Clara Frijs: På jorden gives hvad der svarer til ca 15 kg N pr ha i form af 100-125 kg/ha **kalisalpeter** (38% K). I gødevandet gives hvad der svarer til 10-15 kg N/ha. En plantage med middelhøje kalital i jorden, middel til god jord og stor avl kan gå efter en total mængde kali på 150-175 kg pr år. Ved normal avl og normalt ingen problemer med frugtstørrelse kan 100-125 kg kali pr år være nok.
- Æbler: Vær forsigtig med kvælstof nu hvor træerne skal have ro til at lukke skudvæksten ned og der også skal passes på med hensyn til genvækst af tidligt dannede knopper. Husk også at for meget kvælstof og kalium er negativt for frugtkvaliteten og holdbarheden. På den anden side vil gødning nu hjælpe på træets kondition i træer som har behov for det. I småfaldne sorter (Elstar, Gala) med meget frugt på og kun lidt skudvækst kan der gives hvad der svarer til ca 15 kg N pr ha i form af 100 kg/ha **kalisalpeter**. I storfrugtede sorter med meget frugt på og kun lidt skudvækst kan der gives hvad der svarer til ca 15 kg N pr ha i form af 100 kg/ha **kalksalpeter**.

I træer med meget frugt på hvor skudtilvæksten samtidig er svag/lys, og hvor der ikke er givet meget gødning tidligere i år, kan der suppleres med ekstra gødning nu.

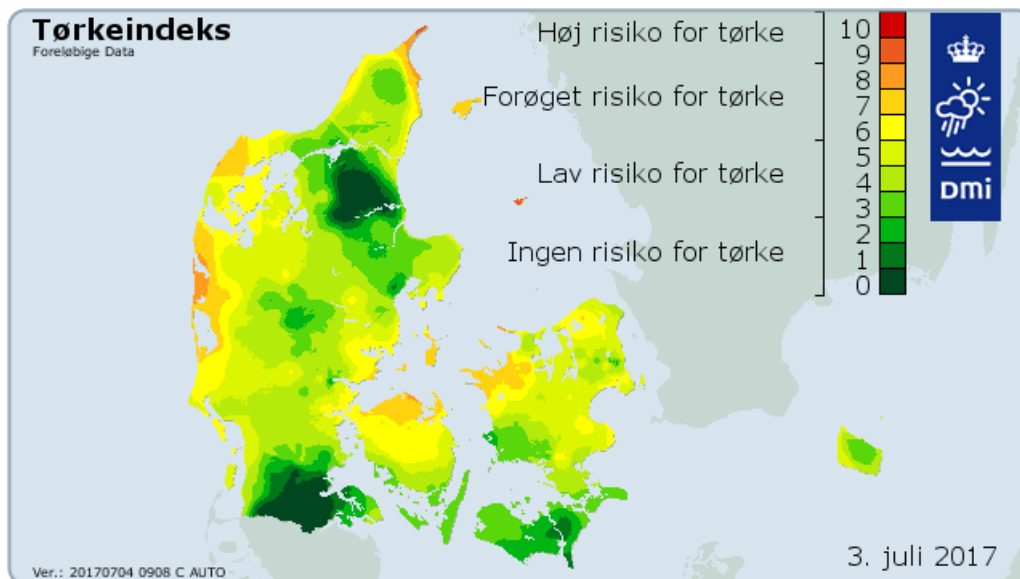
I træer med ingen/meget lidt frugt på hvor der er for meget gang i skudtilvæksten er en let rodbeskæring aktuel. Disse to billeder er fra samme parcel (Ingrid Marie) og billedet herover er fra en lavning hvor der er meget lidt sætning og lidt for meget gang i skudtilvæksten.

Væksthæmning

- På lokaliteter som fik meget regn i sidste uge vil regnen muligvis bidrage til øget skudtilvækst nu både på grund af vandet i sig selv men også ved at næringsstoffer bliver tilgængelige med vandet.
- Første skridt er at skrue ned for vandet, hvis skudtilvæksten er for kraftig.
- Regalis: Hvis der er behandlet med Regalis, så tjek dato for om det er ved at være tid til nummer tre behandling nu. Husk på muligheden for kun at behandle i bunden af træerne, hvis der pænt med frugt på i toppen, men tyndt med frugt (og dermed vækst!) i bunden.
- En let rodbeskæring kan være aktuel, hvis det går for stærkt i træer med ingen/meget lidt frugt på. Rodbeskæring i de storfrugtede sorter som Jonagold eller Gråsten, som har sat alt for lidt frugt og hvor væksten er for godt i gang, kan en let rodbeskæring hjælpe med at hæmme frugtstørrelsen.

Selvom man har brugt Regalis er der fare for genvækst henover sommeren. Her foto fra 27. september 2015. I træer hvor der ikke er frugtbelastning til at hæmme væksten er rodbeskæring aktuelt for at modvirke genvækst.

Tørkeindeks fra DMI. Når man tager beslutning om rodbeskæring er det udover at se på væksthiveauet, frugtbelastning og sort, også vigtigt at se på fugtigheden. Er der vandingsmulighed er det nemmere at tage beslutning om rodbeskæring. Nogle steder er det ifølge DMI stadig tørt.

Ansøgningsrunde om tilskud til prydplante og frugt- og grøntprojekter

Bestyrelserne for

Produktionsafgiftsfonden for frugt og gartneriprodukter og

Promilleafgiftsfonden for frugtavlen og gartneribruget

har besluttet afholdelse af ansøgningsrunde om tilskud til projektgennemførelse i 2018.

Ansøgninger skal være fonden i hænde senest den 2. oktober 2017 kl. 12.00.

Ansøgningsskemaer med vejledning

kan hentes på www.produktionsafgiftsfond.dk og www.promilleafgiftsfond.dk.

På hjemmesiderne findes information om vilkår for tilskud herunder fondenes strategi og tildelingskriterier.

For yderligere information kontakt Ole Bønnelycke på olbo@danskgartneri.dk eller telefon 36 16 62 00.

Ændret bekendtgørelse for føring og indberetning af sprøjtejournaler træder i kraft 1. juli 2017

Jordbrugere med under 10 hektar har nu også pligt til at føre sprøjtejournal. Det er præciseret i bekendtgørelsen at alle professionelle jordbrugere er omfattet af kravet om at føre sprøjtejournal.

Bekendtgørelse om sprøjtejournal for alle professionelle brugere af plantebeskyttelsesmidler og indberetningspligt for nogle jordbrugsvirksomheder og gartnerier mv.

I den nye bekendtgørelse fremgår det bl.a.:

- Professionelle brugere af plantebeskyttelsesmidler har pligt til at føre sprøjtejournal. Ved en professionel bruger forstås enhver person, der anvender plantebeskyttelsesmidler i forbindelse med sine erhvervsmæssige aktiviteter, herunder sprøjteførere, teknikere, arbejdsgivere og selvstændige. Det betyder bl.a., at jordbrugere, gartnerier, planteskoler, frugtplantager, anlægsgartnere, kommuner, viceværter m.fl., skal føre journal over forbruget af pesticider. Registrering af forbrug af gasningsmidler og plantebeskyttelsesmidler på golfbaner er dog omfattet af andre bekendtgørelser.
- Som konsekvens af ovenstående betyder det, at jordbrugere med et samlet dyrket areal på under 10 hektar også har pligt til at føre sprøjtejournal for anvendelsen af plantebeskyttelsesmidler til professionel brug. Kravet træder i kraft fra planperioden 1. august 2018 - 31. juli 2019.
- At det ligesom i den tidligere bekendtgørelse, er ejere og brugere af jordbrugsvirksomheder med et samlet dyrket areal på 10 ha. eller derover, og ejere og brugere af øvrige jordbrugsvirksomheder såsom gartnerier, planteskoler, frugtplantager mv. med en årlig momspligtig omsætning på 50.000 kr. eller derover, der har pligt til at **indberette** virksomhedens forbrug af plantebeskyttelsesmidler.
- Som nyt, at registreringsnummeret på det anvendte plantebeskyttelsesmiddel skal oplyses i indberetningen. Ved elektronisk indberetning er ændringen i praksis uden betydning.
- Som nyt, at oplysningerne i sprøjtejournalen nu skal opbevares i mindst tre år, mod tidligere fem år.

Maya Bojesen

Tlf: 21 71 77 57
myb@seges.dk

Hanne Lindhard Pedersen

Tlf: 87 40 66 06/Mobil: 23 82 63 47
hlp@seges.dk

Lene Baarts

Tlf: 40 45 99 98
lba@seges.dk